

POINCARE SKORAJ GOTOVO ODPSTOPI

Izročil bo vajeti vlade načelnikom levice, in najbolj ugledna zastopnika levice, Herriot ali Briand, bosta prevzela nalogo, da stvorita novo vlado. — Poincare bo marširal, dokler se ne sestane zbornica. — Francija se je vrnila k svojemu predvojnemu demokratičnemu liberalizmu.

Poroča Arno Dosch-Fleurot.

Pariz, Francija, 13. maja. — Ministrski predsednik Poincare mora za nedoločen čas izginiti s politične pozornice. Tako njegovi prijatelji kot sovražniki so prepričani, da je bil njegov poraz pri splošnih volitvah v nedeljo preveč izrazit, da bi ga mogel ignorirati ali omalovaževati. Nekdo drugi, ki ne bo Poincare, se more sestati z angleškim ministrskim predsednikom MacDonaldom ter uravnati difference med Francijo in Anglijo glede Ruhr.

Poincare se bo sestal danes s člani svojega kabineta ter jih najbrž obvestil o svojem namenu, da hoče ostati v uradu le do časa, ko se bo dne 2. junija zbrala na svojo prvo sejo nova poslanska zbornica, ki je bila izvoljena v nedeljo.

Namen Poincareja je vzdržati se vsake inicijative in vsakega važnejšega koraka med tem časom, temveč le opravljati rutinske posle vlade, dokler ne bo njegov naslednik zasedel mesta. Nobenega dvoma ne more biti, da bo pomenjalo to kanceliranje nameravane konference z angleškim ministrskim predsednikom Ramsay MacDonaldom, ki je bila določena na dan 20. maja.

V novi poslanski zbornici bo 584 poslancev in celih 400 teh bo solidno proti njemu in njegovi politiki. Na ta način je postalo jasno, da ne obstaja niti najmanjša prilika, da bi se izvedlo ruhrsko politiko kot si jo je zamislil on. Prišel je vsled tega do prepričanja, da je njegova misija končana ter ne bo vpriporil nobenega poskusa, da pridobi v svojo podporno mešano večino iz elementov, ki bodo tvorili novo poslansko zbornico.

Vedno bolj prevladuje mnenje, da bo mogoče resigniral tudi predsednik Francoske republike, Millerand. Dosedaj se je pripetil le en slučaj resignacije predsednika in sicer v slučaju maršala MacMahona, ki pa je odstopil pod veliko večjim pritiskom.

Volitve so pokazale, da se je vrnila Francija k svojemu predvojnemu demokratičnemu liberalizmu in sicer z natančnostjo, ki je presenetila celo uspešne kandidate na levici.

Domneva se, da bo pozval predsednik Millerand ali prejšnjega ministrskega predsednika Brianda ali pa Edwarda Herriot, glavnega voditelja bloka na levici, naj stvari nov kabinet.

Sedanji ministrski predsed. je nerazdružljivo spojen z nacionalističnim blokom, kojega poraz postaja vedno bolj izrazit, ko prihajajo dodatna in natančnejša poročila o izidu volitev. Ravno pred volitvami je imel več govoro, ki so ga še bolj tesno zvezali z nacionalističnim blokom.

Čprav so se volitve v glavnem tikale domačih problemov, je stala ruhrska politika Poincareja vendar v ospredju javne pozornosti. Pri tem ne pride v poštev, glede katerega domačega vprašanja je bil poražen, kajti v očeh vseh je oče sedanje francoske ruhrske politike.

Stališče ministrskega predsednika je najboljše označil list L'Intransigeant, ki se je vedno odločno zavzemal za politiko Poincareja.

„Očitni uspeh strank na levici je korenito izpremenil ves politični položaj,“ piše list. „Poincarejeve vlade ne podpira še nadalje solidna, enakomerna večina, ki mu je dajala kredit doma ali v inozemstvu.“

„Resignacija Poincareja je postala s tem gotova stvar. Edino vprašanje je, če bo čakal na dan 2. junija, ko se bo nova zbornica sestala ali če bo odstopil takoj.“

„Na kabinetni seji, ki se bo vršila danes, se more odlačiti ali glede svojega odstopa ali vztrajanja v uradu, ker je to nujno vprašanje. Sestati bi se moral z angleškim ministrskim predsednikom MacDonaldom dne 20. maja, vendar pa nima sedaj več zadostne avtoritete, da bi branil francosko stališče na svojem sestanku z Angleži.“

„Kaj je boljše, ali preložiti sestanek z angleškim ministrskim predsednikom ali pa odstopiti sedaj, da bo predsednik Millerand lahko izbral drugega ministrskega predsednika?“

KONGRESNIK BO MORAL DVE LETI SEDETI

Bovington, Ky., 13. maja. — Poslanec Langley, ki je bil spoznan krivim kršenju prohibicijske postave, je bil obsojen na dve leti ječe v zvezni jetnišnici v Atlanti.

Ista kazen je bila prisojena njegovemu tovarišu Miltonu Lipschuetzu. Njuni advokati bodo vložili pritožbo, češ, da je kazen preostara.

NEMŠKI MONARHISTI BODO VPRIKORILI NOVE DEMONSTRACIJE

Berlin, Nemčija, 13. maja. — Kljub silnemu pokolju komunistov v Halle se pripravljajo nemški monarhisti na nove demonstracije. Nadaljne demonstracije se bodo vršile v najkrajšem času v Berlinu, Breslau, Eberswalde in drugih mestih. Posledica teh demonstracij bodo brez dvoma krvavi pokolji.

TRAGIČEN DOGODEK NA POLICIJSKI POSTAJI

Oče se je usmrtil, ker ga je hčerka obdolžila, da je hotel napraviti iz nje tatavo. — Po smrti matere je bilo vse narobe.

Razburljiv in tragičen prizor se je završil večeraj pozno zvečer na policijski postaji na Hamilton Street v Brooklynu.

Neki Albert Charlson si je poglaval kroglo v glavo, ker je njegova dvanaest let stara hčerka Emily priznala, da je kradla na njegovo povelje. Vedel je, da je bila hčerka od zorne mladosti vajena govoriti resnico, da bo tudi pred policijo govorila resnico, ki ga bo označila kot zločince in ker ni hotel prestopiti te sramote, je vtaknil v svoj žep revolver, predno je odšel na policijsko postajo.

Charlson je bil navaden delavec ter je živel srečno s svojo ženo in tremi otroci v lastni hiši na 3. Avenue v Brooklynu, katero si je kupil, ko si je naravnost odtrgal od ust potrebni denar. Pred štirimi leti pa je umrla njegova žena. Ker je bila njegova plača le majhna, ni mogel držati služkinje in radi tega je moral poslati svoja dva mlajša otroka v zavod. Pri njem pa je ostala Emily, najstarejša hčerka. Prijateljnjene matere, Mr. in Mrs. Kristiansen, ki sta premožna, so prosili Charlsona, naj jim izroči v oskrbo Emily, a oče ni hotel tega ter upal, da bo nekega dne spravil skupaj zadosti denarja, da sbere krog sebe vse svoje otroke.

Ker pa je pred par tedni izgubil službo ter ni dobil nobenega drugega primernege dela, je opustil vsako upanje in pred štirimi tedni sta zakonska Kristiansen adoptirala Emily. Oče je spoznal, da je izginil žnjo iz hiše solnični žarek. Odkar se je ugodila v hiši Emily, sta zapazila zakonska Kristiansen, da jima je pričelo zmanjkovati denarja. Kadar koli je položil prvi ali drugi kak pet ali desetdolarski bankovec na kak predal, je izginil na skrivnostnem način. Do zdaj, je znašala skupna ukradena svota \$115. Vsa znamenja so kazala, da krade denar Emily. Kristiansen in njegova žena pa sta vedela, da je deklica preveč poštena, da bi kradla iz svojega lastnega nagiba. Vprašala sta za svet društvo za varstvo otrok in posledica tega je bila, da so bili Kristiansen, njegova žena, Emily in njen oče Charlson povabljeni na policijsko postajo na Hamilton Street.

Tam so sedeli vsi skupaj in detektiv Giordani se je obrnil proti Emily ter ji rekel:

— Zakaj si jemala denar, ki si vendar vedela, da bi ga lahko dobila, če bi ga potrebovala?

Deklica se je ozrla na svojega očeta ter rekla:

— Nisem jemala zase, temveč za očeta. Rekel mi je, da bomo zopet lahko vsi skupaj, če bi imeli zadosti denarja ter da naj vzamem ves denar, ki ga morem dobiti v roke.

V istem trenutku je Charlson potegnil iz žepa revolver, ga nastavil na sence in še predno je mogel priskočiti detektiv, se je zguril mož mrtve na tla.

MacDONALD IN POINCARE SE NE BOSTA POSVETOVALA.

London, Anglija, 12. maja. — V uradnih krogih je bilo danes sporočeno, da se zastran neugodnega izida francoskih volitev ne bo vršilo posvetovanje med francoskim ministrskim predsednikom Poincarejem in angleškim ministrskim predsednikom MacDonaldom.

SLAVNI RAZISKOVALEC

Slavni raziskovalec Raoul Amundsen, ki bo skušal z aeroplanom poleteti preko Severnega tečaja.

COOLIDGE BO VETIRAL DAVČNO PREDLOGO

Predsednik Coolidge je izjavil, da bo vetiral davčno predlogo. — Nikakor neče sprejeti predlogov demokratov.

Washington, D. C., 13. maja. — Davčna predloga je dospela danes na razpoto, ko so posvarili zastopniki administracije republikanske voditelje v kongresu, da morajo ali sprejeti modificiranje zakonodaje, sprejete v senatu ali pa biti pripravljeni na veto predsednika. Ob istem času so objavili demokratje v senatu, da so pripravljene boriti se za ohranjenje glavnih točk v svojem programu.

Senator Simmons iz North Carolina, ki vodi boj demokratov za skrajšanje davkov, je objavil, da bo pričel z novim bojem, da spravi večino demokratov v konferenčni komitej senata v slučaju, da bi bila davčna predloga zadavljena že v konferenci. Če ne bo izpadlo poročilo konference zadovoljivo, ga ne bo odobril senat ter zahteval imenovanje nove konference.

Predstavitelj administracije se je izjavil, da ne more sprejeti administracije zakonodaje v svoji sedanji obliki, temveč da bi postalo tudi povsem nemogoče vsako skrajšanje ali zmanjšanje davkov, če bi dobile posebne dovolilne predloge, kot penzijska ali bonus-predloga, postavno moč.

O splošnem finančnem položaju se je temeljito razpravljalo na konferenci v Beli hiši, katere so se vdeležili predsednik Coolidge, zakladniški tajnik Mellon ter predsednik finančnega komiteja v senatu, senator Smoot. Administracija trdi, da je treba preskrbeti vladi nove vire dohodkov. Senator Smoot je izjavil, da bo imela zvezna vlada v prihodnjem letu \$150.000.000 primanjkljaja, če bo sprejeta davčna predloga v svoji sedanji obliki.

RIBIČA STA UJELA VELIKANSKEGA MORSKEGA VOLKA.

Cape May, N. J., 13. maja. — Ribičar Toni Fareo in Petro Mateo sta ujela večeraj zvečer sedemnajst čevljev dolgega morskega volka. Volk se je bil zapeletel v njuno mrežo in le malo je manjkalo, da jima ni prevrnil čoln. Kazalo jima ni ničesar drugega kot da sta ga ustrelila.

PODNEVI JE BIL V JEČI PONOČI NA BROADWAYU

Če se nahaja v ječi kak človek, ki je osleparil reveže za stoisotisoč dolarjev, zatisnejo oblasti obe očesi.

Pred kratkim je bil obsojen na tri leta ječe borzni spekulanti Jules C. Rabiner, ki je osleparil lahkoverne Newyorčane za 450 tisoč dolarjev.

V ječi je bil pa samo par mesecev.

Priče so izpovedale, da se je takoj po razsodbi javno hvalil, da ne bo nikdar odsedel vsega svojega termina in da se mu bo v ječi boljše godilo kot marsikateremu na prostem.

Pred državnim tajnikom so večeraj nastopile priče, ki so prisegle, da so videle skoraj vsak večer Rabinera in njegovo ženo na Broadwayu, dočim bi moral sedeti v ječi.

Najbrže je bil podkupil jetniške paznike in druge višje uradnike v jetnišnici, ki so ga vsak večer izpustili na prosto.

Priče so povedale preiskovalnemu sodniku, ki je pa izjavil, da to ne spada v njegov delokrog.

Sedaj se je začel z zadevo baviti državni pravdnik, ki bo uveljavljal proti Rabineru novo obravnavo.

FARMERICA ZGORELA S ŠTIRIMI OTROCI

Beaver River, N. Y., 13. maja. — Dobro znana tukajšnja Vincent House je danes zjutraj pogorela. Lastnik hiše, George Vincent in njegova hišnica sta pri tem zgorela. Hotel je bil ob času požara polno zaseden. Gostje so se rešili v svojih nočnih oblekah ter izgubili vsled požara vse svoje stvari. Cigareta, katero je baje vrgel proti malomaren gost, je zažgala požar.

Millinockett, Me., 13. maja. — Mrs. John Bragan je s svojimi štirimi otroci zgorela danes zjutraj, ko je požar uničil hišo. Oče, John Bragai, je skočil z dvema sinoma iz okna v prvem nadstropju in sina sta dobila take poškodbe, da bosta najbrž tudi umrla.

Bismarck, N. Y., 13. maja. — Mrs. Leonard Davenport je zgorela danes s svojimi štirimi majhnimi otroci tekom požara, ki je vpepelil hišo. Enega otroka je rešil oče.

EKSEKUCIJE MEHIŠKIH VSTAŠKIH VODITELJEV.

Mexico City, Mehika, 13. maja. — General Fortunato Mayotte, eden vodilnih vojaških poveljnikov vstaje, katere je vpriporil de la Huerta, je bil večeraj ustreljen v Pochutla, v državi Oaxaca, po kratki obravnavi pred vojnim sodiščem. Tako se glasi v nekem poročilu na vojni departman, katero je poslal general Guajarado. Z njim vred sta bila ustreljena tudi njegova dva glavna pribočnika.

Mayotte je pričel svojo vojaško kariero ob času, ko se je Carranza uprl proti Victorianu Huertu, leta 1913. Odlikoval se je v svojih bojnih kavalerijskih pohodih proti Villi. Nato je postal odložen pristaš Obregonu, a po izbruhu zadnje vstaje se je pridružil vstašem ter poveljeval velikemu oddelku vstaških sil.

KARDINAL MUNDELEIN DO SPEL V CHICAGO.

Chicago, Ill., 11. maja. — Danes se je vrnil sem novoimenovani kardinal Mundelein. Čikazani so ga sprejeli z velikimi častmi in slovesnostmi.

ANGLIJA ZADOVOLJNA Z VOLITVAMI

Angleški socialisti so z veseljem pozdravili zmago francoskih liberalcev. — Sedaj obstaja boljše upanje, da bo uveljavljeno sodelovanje v Ligi narodov. — Nova vlada bo najbrž sprejela poročilo Dawesa. — Preobrat v Franciji bo imel troje važnih diplomatičnih posledic. Izid francoskih volitev pomenja zmago socializma.

London, Anglija, 13. maja. — Poraz francoskega ministrskega predsednika Poincareja je prišel kot veliko presenečenje za London in novica je vzbudila največjo pozornost. Oficijelni krogi niso niti malo dvomili o izidu splošnih volitev, kajti drugače bi ministrski predsednik MacDonald ne dovoil Sir William Tyrrellu, da odredi vse potrebno za sestanek med obema ministrskima predsednikoma prihodnji teden.

Ker bo ostal Poincare le še malo časa v uradu, so prepričani tukaj, da bo opustil svoje nameravane potovanja v London.

Tukaj občutijo splošno globoko zadovoljstvo, da je bolj zmerna levica porazila Poincareja in s tem tudi njegovo politiko. To poraz je razvzročal jezike, ki so dosedaj ustrajno molčali ter se sedaj priznava, da so se popolnoma izjalovila pogajanja, ki so se vršila med MacDonaldom in belgijskim ministrskim predsednikom Theunison. Do danes ni obstajalo niti malo upanja, da bi bilo mogoče spraviti v delovanje reparacijski načrt izvedencev.

Reservacije Poincareja ter njegove zahteve so bile take, da so bili Angleži prepričani, da jim ne morejo ugoditi. Resnični namen povabila MacDonalda, naj pride v London na razgovor, je bil naprtiti mu vso odgovornost, če bi se reparacijski načrt izjalovil.

Pesimizem, ki je preje prevladoval, pa se je sedaj umaknil povsem izrazitemu optimizmu. Ker je prišla v Francijo na krmilo levica, se smatra za vrjetno, da bo dosežen med Francijo in Anglijo resničen dogovor glede uravnave reparacijskega vprašanja.

Preobrat v Franciji bo imel po mnenju Angležev tri važne diplomatične posledice. V prvi vrsti bo nova francoska vlada sprejela Dawesova poročila in končana bo zadrega glede sankcij ter izpraznenja Ruhr.

V drugi vrsti se domneva, da bo sprejela Francija sodelovanje v Ligo narodov, v najožjem soglasju z Anglijo.

V tretji vrsti pa bo francoska levica najbrž privolila, da se pridruži Angliji v priznanju sovjetske vlade, nakar se bodo pričela direktna pogajanja z Rusijo.

Daily Herald, organ delavske stranke, je z veseljem pozdravil zmago levice v Franciji ter izjavil, „da nam stoji levica dosti bližje in da bomo stopili v še tesnejše stike.“

Uredniški članek povdarja, da pomenja izid volitev v Franciji zmago socializma.

Washington, D. C., 13. maja. — Poraz Poincarejeve vlade tekom nedeljskih volitev v Franciji je prišel povsem nepričakovano za oficijelne kroge v Washingtonu.

Izprememba v režimu bo imela po mnenju tukajšnih uradnih krogov brez dvoma za posledico zavlečenje izvedbe Dawesovega poročila in sicer raditega, ker bodo potrebna nova pogajanja med francosko vlado ter ostalimi zavezniki vladami.

Drugeče pa so tukaj splošno mnenja, da bo politična izpremembra v Franciji pospešila uravnavo mučnega nemškega reparacijskega vprašanja ter rešitev številnih sporov, ki so zvezane s tem vprašanjem.

Izid volitev v Franciji pomenja nekaj povratek k zdravi pameti po hysteriji, ki je vladala tekom vojne ter od onega časa naprej pa do danes med francoskim narodom.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$13.50 2000 Din. — \$26.80 5000 Din. — \$66.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni zavod".

ITALIJA IN ZASEDENEM OZEMLJE:

200 lir \$10.10 300 lir \$14.85

500 lir \$24.25 1000 lir \$47.50

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Jadranska Banka v Trstu, Opatiji in Zadru.

Za pošiljave, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po možnosti še poseben dopust.

Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej, računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—

Glede izplačil v amer. dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

62 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Tel. Cortlandt 4687.

Glavno zastopstvo Jadranske Banka.

"GLAS NARODA"

SLOVENSKE DNEVNI

Owned and Published by

Herald Publishing Company

(A Corporation)

FRANK BARNER, President

LOUIS BENEDEK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
25 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na leto leta 1924 za Ameriko	Na leto leta 1924 za Evropo	Na leto leta 1924 za svet
\$7.50	\$7.50	\$7.50
Na pol leta	Na pol leta	Na pol leta
\$3.75	\$3.75	\$3.75
Na tri leta	Na tri leta	Na tri leta
\$11.25	\$11.25	\$11.25

Subscription Yearly \$4.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno veliki in zanimivi. Vse, kar se dogaja v svetu, se najprej objavi v "Glasu Naroda". To je prvi korak k razsvetljenosti in napredku. Zato je vsak, ki se zanima za svet, dolžan, da si pridobi "Glas Naroda".

"GLAS NARODA"

(Voice of the People)

25 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2579

TRADE UNION COUNCIL

NEW YORK CITY

PADEC POINCAREJA

Poincare je bil strmoglavljen. Njegov sistem bo sledil svojemu gospodarstvu in očetu. Seveda se ne smemo prenatgati ter pričakovati, da bo posledica volitev, ki so se vršile v nedeljo v Franciji takošnja rešitev problemov, ki teže Evropo in ves svet. Ravno oni, ki so s paznim očesom zasledovali razvoj ter čutili, da bo enkrat minula tudi slava Poincareja, se zavedajo tudi sedaj vseh težkoč, ki so spojene z rešitvijo obstoječih problemov. Očividno pa je, da je dopravljen s padcem Poincareja glavna ovira, ki se je stavljal na pot rešitvi velikih mednarodnih problemov.

Vprašanja zunanje politike niso igrala, — vsaj na površini, — nobene velike vloge pri zadnjih francoskih volitvah. Bilo je obilo domačih zadreg in pritožb, ki so napotile francoske volilce, da zavamejo stališče proti Poincareju. Breme davkov, visoke cene življenjskih potrebščin, pomanjkanje stanovanj, omahovanje valute, nesramno počenjanje verižnikov, oderuhov in sleparjev z zemljišči, ki so postali v Franciji prava nadloga, — vse to je predstavljalo pomisleke, ki so napotili volilce, da izpremenijo svojo fronto.

Rezultat volitev pa bo v veliki meri odvisen od mere spoznanja, da katerega bo prišel francoski narod, da je večina domačih zadreg direktna ali indirektna posledica Poincarejeve nasilne politike, katero je izvajal tekom celega časa svoje vrhovne sile.

Tudi v francoskem političnem in gospodarskem življenju so neločljivo medsebojno spojeni potranji in zunanji momenti. Od izida francoskih volitev v poslansko zbornico teče črta naravnost nazaj do predloga ameriškega državnega tajnika Hughesa leta 1922 in naprej, do velike svetovne konference, ki bo mogoče rešila večino evropskih problemov.

Glasi se, da je ostalo Dawesovo poročilo ter vprašanje Ruhrja v ozadju tekoma zadnje francoske volilne kampanje. Kar se tiče zadnjega vprašanja, ga je Poincare sam dosti glasno povdarjal v zadnjih svojih govorih. Skoraj bi mislil človek, da si je Poincare sam skoval geslo: — "Iz Ruhrja ne odidem", — da si preskrbi vsaj dober odhod s pozornice.

S Poincarejem je izginil moment notranje neresničnosti iz javnega življenja Francije ter mednarodnih odnošajev. Vztrajal je pri svojih izjavah ter varal narod do zadnjega, ko je trdil, da se Francozi ne bodo umaknili iz Ruhrja. Spravil je Francijo v položaj osamljenosti, potisnil navzdol vrednost franka ter postavil na glavo vse gospodarsko življenje Francije.

Novi vladarji Francije se bodo morali iznebiti dvostronosti in lažnjivosti dosedaj veljavnega sistema, če hočejo, da bo imel izid zadnjih volitev blagodejen vpliv na razmere v Franciji ter splošno evropski položaj.

Dopisi.

Pittsburgh, Pa.

Spomlad se je povrnila na zemljo, zemlja se s svetjem zagrnja, petje tičev se zbudi. Si to letošnji spomlad se je tudi v Pittsburghu prebudil duh slovenskega napredka. Akoravno je še v povojih, je vendar pričakovati, da bo čas prinesel najboljšega uspeha.

Znamerje temu je, ker izginja tisto grdo staro sovraštvo, ki je že leta in leta blodilo brez vsakega vzroka med pittsburskimi Slovenci. Res je bilo obžalovanje vredno, ko je drug drugega mrzil brez vsakega najmanjšega poudarka. Ko bo ta grda stara napaka popolnoma izginila, bo nastala prava bratska sloga med tukajšnjim slovenskim narodom. In pričakovati je napredka, ki bo preselil vse druge slovenske naselbine.

Te dni se je zopet obudila k življenju Slovenska Čitalnica. Kljub mali založbi je zanimivost dosti večja kot se je pričakovalo. Nika kega večjega javnega obvestila ni bilo, pa se je zgledalo jako veliko število čitateljev. Na razpisane prošnje na vsa društva v Pittsburghu in podopis Slov. Čitalnice.

so se vsa društva odzvala. Darovali so za nabavo novih knjig slednji: Slov. Dom \$25.00, društvo Zdrženji Slovani SNPI, \$10.00 in društvo sv. Stefana JSKJ, \$10.00. Na tem mestu meram kot začasni odbornik izreči največjo in najpogostejšo zahtevo zavednemu članstvu omenjenih društev. Dalje bi tudi prosil vsakega pittsburskega rojaka in rojakinjo, ako kateri ali katera ima kako dobro knjigo na razpolago, da bi je daroval Slov. Čitalnici. Knjige so dobrodošle bodisi slovenske ali angleške; tudi nemške niso izjete. Čas za dobivanje ali oddajanje knjig je vsako nedeljo od 2. do 4. ure popoldne in vsak torek od pol 8. do 10. ure zvečer. Več o tem kasneje, ko se stvar enkrat malo uredi.

Prebujenje slovenskega napredka se je zopet izkazalo, ko se je ustanovilo novo slovensko pevsko društvo pod imenom "Triglav", kar je bilo v resnici jako potrebno za tako veliko slovensko naselbino. Na uho mi je prišlo, da je slov. pevsko društvo "Prešeren" nekoliko nejevoljno in da se jezi. Moram javno izjaviti, da je ravno

Mleko naroda

Bordenovo Evaporirano Mleko je bližje preskrbi hranilne vrednosti popolnega bogatega kravjega mleka kot katerikoli drugi izdelek. Najbogatejše in najčistejše sveže mleko s smetano v sebi. To je mleko najboljših krav, kateremu je posvečena vsa pozornost ter je pod stalnim nadzorstvom živino-zdravniških izvedencev.

Če hočete vedeti, kako kuhati z Bordenovim Evaporiranim Mlekom, nam pošljite ta oglas s svojim imenom in naslovom. No. 1.

THE BORDEN COMPANY
Borden Building New York

nasprotno. Slov. pevsko društvo "Prešeren" je to novico z veseljem sprejelo, ker se zaveda, da je z novostanovljenim slov. pev. dr. "Triglavom" zadobilo podporo pri delovanju za slovenski napredok. Zatorej le s pogumom naprej in pa s pravim namenom, ne pa da bi se gojilo kako sovraštvo med obema pevskima društvoma! Zaveljo tega pev. društvo "Prešeren" želi novemu pevskemu društvu "Triglavu" najboljšega uspeha. Torej živel slovenski narod "Triglav"!

Za slovo sezone zabavnih večerov bo pev. društvo "Prešeren" priredilo zanimivo igrano sicer dramo pod imenom "Na dan sodbe" dne 17. maja t. l. Drama je velikega pomena, ako jo človek pazno zasleduje, ker njena vsebina predstavlja, kako se s siromakom postopa in kam ga dovedejo. Zaveljo tega je priporočljivo, da bi se vsak vsak slovenski rojak in rojakinja v Pittsburghu in okolici te drame udeležila, ker s to dramo bo tudi zaključena ta igralna sezona. Do druge igralne sezone je tak precej dolgo.

Kar se dela tiče, ni ravno povojno. Nekaj se hoče ustavljati kolese in se že ve vrti tako kot bi se moralo. Vzrok temu je gotovo ta, ker večina je s prvim majem skoraj vsem potekla pogodba plačilne lestvice. Da bi pa delavstvo ne zahtevalo povisa, so delo omejili, da s tem pogum odvzamejo za tako zahtevo. Kdor zna in more, ta naredi. Ti obegi trpin pa budi zadovoljen s tem, kar se ti pomoli.

Ivan Varoga.

Reliance, Wyo.

V št. 96 Glasa Naroda sem koncem dopisa iz te naselbine izrazil željo, da naj bi bil na ta list namenjen vsak zaveden delavec, ker je vreden, da ga podpiramo. Ne delam večje propagande za Glas Naroda kot jo drugi delajo za druge liste. Po mojem mnenju, so določ po člankih in novicah, ki jih priložijo, posteno zaslužili ime delavskega lista. Čitani tudi Prosvet, kakor tudi Proletarca, sta tudi izvrstna delavska lista. Vendar Glas Naroda prinaša boljše in odlične članke, v katerih odlično pove, kaj misli o naših izmožgavcih. Glede Amerikanskega Slovesenja pa ne vem, če je v naselbini ali ne. Če je kje, je zanesen ed drugod.

V splošnem je pa to stvar posameznikov. Nekateri berejo to, drugi ne; eni vlečejo na to stran, drugi zopet na nasprotno. Še celo Lenin in Trocki se nista naga v vsem razumeti. Tudi misli nisou vsi enaki. Da bi prišlo do tega, da bi ugajalo vsem, menda nikdar ne bo. Delujmo za združitev naših Jednot, ki je čimdalje bolj potrebna. "Am se jamci pe pogodbi popolno svobodo verskega, političnega, filozofičnega in etičnega prepričanja, kar se tolmači tako, da se nobenemu ne bo branilo ali oporekalo izražati svobodno katero teh prepričanj. Če bomo pa je sedaj drug drugemu predhacivali, kaj si ti in kaj je ta, ne bomo nikamor prišli.

Da, tukaj smo. Kadar hom pa obrekeval ali koga napadal, se bom pa tudi podpisal. Mislim pa, da se taki dopisi tudi priobčenejo ne. Drugače pa naj to zadostuje, kar je dovolj.

St. Joseph, Valley, Wash.

Zopet se oglašim v listu in naznanim žalostno novico.

Dne 26. aprila je nanaglomala hudo zbolela žena And. Keršinarja. Moral jo je oddati v bolnišnico, kjer se je podvrgla težki in nevarni operaciji na žolčnih kamnih. Operacija je sicer prestala pod našim zdravnikom dr. Cartwright, a njeno stanje se je čez par dni poslabšalo in že 1. maja ob 2. uri zjutraj je zatisnila oči za vedno.

Oh, kako se vsak veseli meseca majnika, a Andreju Keršinarju je pač povzročil žalost. Ona ne zapušča samo njega, ampak še 2 mala otročiča, ki se pač še ne zavedata, kaj sta izgubila.

Popoldne 1. maja je bilo njeno truplo pripeljeno na njen dom, kjer je počivalo na mrtvaškem odru. Pogreb se je vršil dne 2. maja ob 10. uri s sv. mislo zadušnice, katere je dar val naš župnik Rev. P. H. Moffat. Pogreba se je udeležila vsa slovenska naselbina. Oltarne društvo, katerega članica je bila pokojna, se je udeležilo polnoštevilo z družestvenimi znaki. Marsikatero oko je bilo roso, ko je Mrs. Keršinar morala zapustiti družino v najlepšem cvetu svoje mladosti, stara le nekaj 30 let.

Pokojna je bila rojena kot Marija Ovičaj v Spodnjih Pernicah pri Medvedah, po domače rečeno Bregarjeva Miska. V Ameriki je bila le 3 leta ter je malo časa uživala tukajšnjo svobodo. Takaj zapušča soproga, maledga sinka v starosti 22 mesecev in hčerko staro 4 mesece, v starem kraju pa enega brata, maledho, dve popolsstri in enega popolbrata.

Izrekam soprogi in otrokom sožalje ob izgubi žene in matere, a ona naj mirno spi spanje pravičnega v ameriški zemlji.

Mrs. Marie Omeje.

Nemški kronprinc — prostozidar.

Nemški kronprince se je vpisal med prostozidare. Listi poročajo, da se je odločil k temu koraku vsled tega, ker se nadeja, da mu bodo prostozidarske organizacije v mednarodnem svetu pomagale na nemški prestol. Vest pa zveni precej nevrjetno in tudi kronprince sam jo dementira.

NAPRODAJ POHIŠTVO

s stanovanjem, rent \$16.00 in vsa priprava za prenočanje. Zveza na vse strani. — Fred Trušnovce, 107 Evergreen Ave., Brooklyn, N. Y. (14-16-5)

POTREBUJE SE 20 MOŽ

za delati drva. Gozd lep v ravlini. Plača \$2.75 od klaftra. — Jacob Mlakar, Box 143, Kellettville, Pa. (14-17-5)

PAIN-EXPELLER

Mazilo velikega slovesa. Za obolenje celene in mišice. Zoper bolečine v prahu in hrbtu. Če spravi razmetizem vaše mišice v klopi.

Za pomirjenje bolečin, ekole-kih zobjalnih navzelnje. Za izpiske in očrudenje. Zoper bolečine v točline. Vdrgnite ga — prepodite bolečino.

Imajte pri roki steklenico — nikdar ne vnete, Edaj jo boste ratili.

35 in 70c. steklenica v lekarnah. F. A. D. RICHTER & CO. 104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

Peter Zgaga

Kljub temu, da je Poincare poražen, zatrjujejo nekateri, da bo obiskal angleškega ministrskega predsednika MacDonalda ter se posvetoval z njim o važnih političnih vprašanjih.

Pa recimo, da se bo vršil ta stanek. V tem slučaju nastane vprašanje: ali bo MacDonald dovolil, da ga bo Poincare poljubil po francoskem načinu na obe lici?

MacDonald je bil svoj čas dober delavski voditelj. Navduševal se je za socialistične ideje ter je nasprotoval vsemu, kar je bilo v škodo delavskemu razredu.

Odkar je pa v diplomatični službi, bo tudi Judežev poljub voljno prenesel...

Jugoslovanska vlada bo v najkrajšem času začela odstavljati uradnike, oziroma jim zniževati plače.

V tem slučaju bo izbruhnila v Jugoslaviji lakota.

Kajti vsak tretji človek v Jugoslaviji je v gladni službi.

Pri zadnjih valitvah je bila izvoljena v angleški parlament tudi neka ženska, ki ima troje otrok.

Sedaj pravi, da ne more opravljati parlamentarne službe, ker jo pogrešajo doma otroci, katerih nobeden ni še star deset let.

Predsednik zbornice je ugodil njeni prošnji, in te dni se je vrnila domov.

To je nadvse značilno za sedanje žensko gibanje:

Parlament jo lahko pogreša, dočim je dom ne more pogrešati.

V Philadelphiji je bilo zadnje štiri mesece aretiranih 18.869 oseb zastran pijanosti. — Pet tisoč več kot v istem času prejšnjega leta.

Sedaj nastane vprašanje: ali se je povzelo v Philadelphiji število suhaških agentov ali število pijancev?

Newyorški dnevnik je objavil sledeči protest nekega svojega naročnika:

— Dospel sem v New York ter najel avtomobil na Grand Central postaji. Na Broadwayu je bila pa taka gneča, da je moral sofer vstaviti. K avtomobilu stopi policist, pogleda skozi okno ter se mi zasmeje v lice in pravi: "Halo, senator!"

Kako pridem vendarle do tega, da policist, ki je vendar varuh javnega reda, mene, ki sem ameriški davkoplačevalec, zmerja na ta način?

Če ti pravi neznanec, da je njegova beseda tako dobra in veljavna kot je Liberty bond, mu reci, naj ti da raje Liberty bond, kot pa svojo besedo.

Marsikateroga človeka spremi človek samo zastranega do stopnice, da se prepriča, če bo res odšel.

Nekdo je bil posodil znanecu petdeset dolarjev.

Zatem pa ga ni videl pet dolgih let.

Nekega dne se pa zopet sestane.

— Oh, — pravi dolжник, — sedaj sem se pomnil. Tebi sem še dolžan petdeset dolarjev. Na, tukaj imaš ček za šestdeset, da ti tudi obresti plačam.

— Oh, ni potreba čeka — pravi upnik. — Kar pet dolarjev mi daj, pa sva kvit za dolg in za obresti.

Jugoslovanska

Ustanovljena 1. 1898

Katoli. Jednota

Inkorporirana 1. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 312 E. 125 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 194 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 341, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih smrti: JOHN MOYER, 315 — 12th Ave. S.W., Duluth, Minn.

Vrhovni izvršniki:
Dr. JOE V. GRAHEK, 325 American State Bank Bldg., 305 Grant St. W., Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbori:
ANTON STRANIK, Room 708 Bakewell Bldg., 305 Diamond and Cherry Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHAR MILOVIC, 1234 W. 13 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4122 Washington Street, Denver, Colo.

Perotni odbor:
LEONARD SLABODNIK, Box 487, Ely, Minn.
GREGOR J. FORENTA, 310 Stevenson Bldg., Payallup, Wash.
FRANK BORICE, 3117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zbirateljni odbori:
VALENTIN PEREC, 708 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 183 Park Str., Milwaukee, Wis.
JOSEF STELCE, 304 St. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 533 Market Street, Washington, D.C.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikačo se uradnih zadev kakor tudi domarne politične, naj se posilijo na glavno tajništvo. Vse pritožbe naj se pošlje na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniške upošlevala naj se pošlje na vrhovnega zbiratelja.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovancem na oblihen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajništvo bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrabi na gl. tajništvo. Novo društvo se lahko ustanovi s 3 člani ali članicami.

Jugoslavia irredenta.

Pretep v Čepovanu.

Te dni je prišlo v neki gostilni v Čepovanu na Goriskem okoli hudega prerekanja in nato do pretepa med Filipom Šuligojem, Josipom Muravcem in Josipom Šuligojem. Posegli so tudi drugi vmes. Prišli so karabinjerji in nastal je takoj mir. Potem so ljudje odšli. Na poti pa je prišlo do novega prerekanja in pretepanja, v katerem je bil Josip Šuligoj smrtno ranjen. Padel je nezavesten na tla in kmalu nato umrl. Napadnici so aretirani in se nahajajo v gorških zaporih. Pravijo, da je nastal pretep radi političnega prerekanja med njimi, ki simpatizirajo s fašisti, ter zavednimi Slovenci.

Odpadnik.

Pred volilno komisijo v Voloskem je stopil volilec, ki je rojen v tržaški okolici in ki je bil nekadašnji dober Slovenec. Povedal je, da si silno nerodnim besedami, ki naj bi bile italijanske, da bo glasoval za fašiste. Predsednik mu je raztolmačil, da mora oditi v kabino in tam naj glasuje po svoji volji. Ta volilec pa ne razume toliko italijansko, zato je začel kar tam pred predsednikom črtati glasovnico. Predsednik pa se je znova trudil, da bi mu dopovedal, da mora v kabino. Končno je pristopil neki slovenski volilec in povedal onemu odpadniku po slovensko to, kar mu je pripovedoval in naročil predsednik po italijansko. Potem je odšel ta nerodni človek v kabino in tam namazal glasovnico po svoje. Smejala se mu je vsa komisija in med Italijani so padale nanj zaničljive besede tačas, ko je ta slovenski izdajca glasoval za fašistovsko listo. Tako odpadniško bičje ne zasluži drugega, kakor zaničevanje na jugoslovanski in italijanski strani in takega zaničevanja je bil odpadnik tudi deležen.

O raznarodovanju v Julijski Benečiji.

Iz nekega pisma posnemamo: Sistematično gre to grdo delo svoje pot naprej. Denuceirali so slovenske uslužbence in tako so polagoma odpadli že skoraj vsi, še toliko hitreje vsled zadržnih informacij, ki so izbornu služilo vladnemu namenu, da se polagoma iztrebi vse slovensko uradništvo in se nastavi med Slovenci izključno je italijansko uradniško osebje. Vsa italijanska uslužbenec prinese s seboj polno vrečo politike. Od zadnjega finančarja do najvišjega uradnika, vse hoče prispevati pri "asimilaciji". Finančno ravnanje v Trstu je bilo Samomor 16letne devojke.

Na pragi med Petrovim selom in Kapelo Batrino na Hrvaškem je skočila pod vlak 16letna devojka Milica Hrvojević iz Bel. Brege. Vzrok samomora ni znan.

TRPLENJE in strahote s bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka.

V knjigi so popisani vsi boji bivšega slovenskega polka od prvega do zadnjega dne svetovne vojne. In Galicije, z Doberdolske planote, z gorovja s Tirol, Fajžova truba, Hučega Loga, Sv. Gabrijela, Pijava in polkovnem uporu ter njegovi taktiliki.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 370 strani in 25 slik in vepov.

"GLAS NARODA" in Cortlandt Street, New York, N. Y.

Zagonetno, toda resnično.

Posledice domišljavosti.

Poroča Ralph P. Taylor.

Kakšna sila dovede ljudi do tega, da javno priznajo svoje zločine? Ali je v resnici obžalovanje ali pa nekaka bolesta oblika nečimurnosti in domišljavosti? Ali je mogoče to neodoljiv nagib, da se postavljajo s svojo premetenostjo, ko uničujejo napore detektivov ali na nenasitna želja, da pokažejo svetu v splošnem, da ga je mogoče voditi za nos?

Ta vprašanja, v katerih ne soglašajo dušeslovci in kriminologi, so bila vzbujena v duhu številnih ljudi pred par dnevi, ko je bilo objavljeno v nekem newyorškem listu anonimno pismo, došlo od nekega človeka, ki je trdil, da je odgovoren za smrt Mrs. Leah Friendlich, koje mož in dejanski morilec, Harry Friendlich, bil spoznan krivim uboja ter poslan v ječo za deset do dvajset let.

Čep ravni ničesar posebnega za liste, da dobivajo anonimna pisma, v katerih izjavljajo pisce, da imajo natančne informacije glede kake velike skrivnosti, se je to pismo razlikovalo od sličnih v tem da je navedlo mogoče pojasniti smrti ženske in celo uradniki, ki dobro poznajo vsako fazo procesa, niso hoteli označiti tega anonimnega pisma kot potvoro.

Detektiv, osiveli v svojem poslu, ki poznajo slehri trik v svoji neprestani vojni proti zločinu, so izjavili, da je napravilo pismo nanje velik utis. Številni privatni meščani pa so ravno radi tega pisma obljubili finančno pomoč, da izposreduje Friendlichu novo obravnavo.

Priznanje se je glasilo ne kratko:

Pisec pisma je bil brez dela, brez denarja ter se je spajdalil z nekim potepuhom, ki se je rad potikal po strehah hiš v delu mesta, kjer sta živel Friendlich in njegova žena s petimi otroci, kojih najstarejši je bil deček v starosti devetih let.

Ta postopac je imel navado opazovati razsvetljena okna ter ugotoviti, kateri moški v bližini gredo na delo v zgodnji jutranji uri. Po odhodu moških je udril v stanovanje, preplašil ženske ter jim vzel večje ali manjše svote denarja, nakar je zbežal.

V jutru, dne 13. novembra preteklega leta, je videl luč v stanovanju Friendlich v najvišjem nadstropju hiše številka 270 na Delaney Street ter zapazil, kako se je Friendlich pokrtil ter odšel iz stanovanja. Nato se je splazil k oknu. V pismu se glasi dalje, da se je Mrs. Friendlich močno prestrašila, ko je videla pred seboj bandita in kako je bandit zbežal po rešilni lestevici, vendar pa ne pripoveduje pismo nikakih podrobnosti glede načina smrti ženske.

To je glavna vsebina takozvane "priznanja" krivca. Dejstva, kot so bila objavljena ob priliki procesa proti Friendlichu, pa se glase.

Približno ob pošestih zjutraj imenovanega dne je prihitel na hodnik najstarejši sin Friendliche v svoji nočni obleki ter prišel kričati. Sosedje so prihiteli v stanovanje Friendliche ter našli Mrs. Friendlich mrtvo v postelji. Okno, vodeče na "fire-escape", je bilo odprto in Mks Friendlich, sin zakonskega para, ki je dvignil alarm, je rekel, da je on sam odprl okno, ker je našel, da je bil plinski kandelaber nad posteljo matere odtrgan in da je bila soba že polna plina. Pisec anonimnega pisma pa izjavlja v svojem "priznanju", da je on iztrgal kandelaber, ker ga je skušala Mrs. Friendlich opraskati.

Ko pa je raztelesenje pokazalo, da ni umrla Mrs. Friendlich vseh zastrupljenja s plinom, temveč da je bila zadavljena, so pričeli detektivski poizvedovati, kaj se je zgodilo s Friendlichom in mali Mks je rekel, da je videl svojo

ga očeta oditi na delo. Rekel je, da je trdno prepričan, da je potekla komaj ena "minuta" med časom, ko je odšel oče ter časom, ko je stopil on k postelji matere ter jo našel mrtvo.

Kljub ponovnim in odločnim izjavam, da je popolnoma nedolžen, je bil Friendlich spoznan krivim na temelju teorije, da je imel "izključno priliko" izvršiti zločin.

Splošno se priznava, da je bil neumorno zaposlen človek, ki se je celih deset let trudil ter storil vse, kar je bilo v njegovi moči, da preživi ženo in otroke. Ni bil niti pijanec, niti babjek. Delal je od zgodnjega jutra pa do poznega večera v svojem poslu kot pleskar in v svojih prostih urah je čital Tolstoja in druge mojstre literature. Celo sam je poskusil pisati povesti in pesmi. Edini možni motiv, ki je prišel na dan tekom obravnave, je bila zavarovalna policia izstavljena na njegovo ime, a neinterese osebne moreje komaj vrjeti, da bi bil oče petih otrok, pripravljen umoriti njih mater za svoto tisoč dolarjev.

Tekom obravnave proti Friendlichu so izpovedale priče, da so videli približno en teden pred smrtjo Mrs. Friendlich na strelah sosednjih hiš sumljive postavbe Friendlich sam je trdil, da mu je pripovedovala njegova žena, da sta v dveh slučajih skušala udreti dva možka v njih stanovanje.

Vprašanje glede motiva pisca anonimnega pisma pa postane še bolj zagonetno, če posveti človek večjo pozornost zaključnim odstavkom pisma, v kateri pravi, da ga sicer njegova vest vznemirja, a ne v zadosti meri, da bi se izročil policiji.

Pisec pisma izjavlja, da bo prišel v slučaj, da bi bila dovoljena Friendlichu nova obravnavo, v sodnijski dvorani ter se tam proglasil resničnim morilecem.

Nekateri ljudje so zavzeli stališče da je napisal to pismo kak prijatelj Friendliche v namenu, da mu na ta način izposreduje novo obravnavo. Dve okoliščini nasprotujeta tej teoriji. Prva je okoliščina je, da ni nikdar mogoče izposlovati dovoljenj za nove obravnave na temelju takih anonimnih sporočil in naj so še take važna.

Druge okoliščina pa je, da se bo Friendlich, če je v resnici zadalil svojo ženo, zadovoljil z naloženo mu kaznijo, katero bo odslužil v nekako sedmih letih, če se bo medtem dobro obnašal.

Če pa je pismo bona fide priznanje, hoče pisec tega pisma nastopiti na dramatičen način v polni sodnijski dvorani, v kateri bi se vršila obravnavo proti drugemu moškemu radi zločina, katerega je izvršil on sam. V takem slučaju bi bila potrjena teorija nečimurnosti ali domišljavosti, ki je v številnih slučajih temelj takih nepričakovanih priznanj.

Vsa znamenja kažejo, da je čutil pisec pisma globoko obžalovanje, ker ni bil zmožen ustvariti velikanske senzacije s tem, da bi nepričakovano nastopil v sodni dvorani tekom zadnjega procesa proti Friendlichu. Najbrže se mu je zdelo, da je zamudil največjo priliko v svojem življenju, ki bi ga spravila v ospredje javnega zanimanja. Ozrl bi se po morju presenečenih obrazov ter vskliknil z dramatičnim gestom:

— Jaz sem edini krivi.

Nadaljne dokaze nečimurnosti, ki pogosto napote ljudi k anonimnim priznanjem, najdemo v slučaju Cecilije Cooney, zloglasne, na kratko pristržene banditke iz Brooklyna.

Ko je ta mlada ženska tekom preteklega januarja presenetila celi policijski aparat ter pričeli s svojimi napadi na majhne trgovce, je bila aretirana kot osumljena neka deklica, po imenu Helen Quigley.

To deklico je identificirala par

VEŽBANJE NAGOMETNIH IGRALCEV.

Dijaki Harvard univerze utrjujejo mišice svojih nog, da bodo sposobni za nogometno tekmo.

žrtev na kratko pristržene banditke in stavili so jo pod obtožbo javnega ropa in roparskega napada.

Resnična banditka Cecilija Cooney, pa je postala očitno ljubosumna vspricho javne pozornosti, katere je bila deležna dotična mlada ženska. Pričela je pisariti policijski in časopisni o nimnim pisma, v katerih je izjavljala, da je ona resnična na kratko pristržena banditka ter rekla, da je ne bo policija nikdar zasledila.

Ob onem času so trdili policijski uradniki povsem odločno, da so pisali dotična anonimna pisma prijatelji Helen Quigley v namenu, da zvodijo oblasti s sprave sledi. Nato pa se je lotila Cecilija Cooney številnih nadaljnjih ropov, kot da hoče podpreti s tem svojo trditve. Ko so jo končno zasledili ter prijeli, je bila acimurno ponosna na svoje uspehe v zločinu. Motiv nečimurnosti ali domišljavosti jo je obvladoval na tak način, da je bila pripravljena sprejeti s smehljajem celo težko obsodbo na večletno ječo, seveda le pod pogojem, da javnost splošno prizna njen neustrašnost in odločnost.

Dobro znano dejstvo je, da "priznajo" številni ljudje zločine, katerih niso nikdar izvršili, v izključnem namenu, da se solnijo nekaj dni v pozornosti javnosti.

Pred tremi leti je neki mlad možki, po imenu Leroy Harris, "priznal" v Buffalo, da je on morilec Josepha Elwell, znanega babjaka in športnika. Ker je slučaj Elwella še vedno nepojasnen, je vzbudilo njegovo "priznanje" velikansko senzacijo.

Kakorhitro pa so pričeli newyorški časnikarski poročevalci, ki so imeli v svojih rokah slučaj Elwella, izpraševati Harris, so spoznali, da sploh ne ve za dobro znana dejstva, ki so obdajala smrt Elwella. Harris ni mogel nuditi nobenega pravilnega opisa Elwellovega doma, kjer je bil izvršen zločin. Ničesar ni vedel o nestransosti tega doma v času, ko se je završila umazana tragedija.

Dobili smo dva podrobna "priznanja" glede bombnega atentata na Wall Street in sicer od ljudi, ki niso imeli niti najmanjšega stika z onim groznim zločinom. "Priznanje" teh ljudi so označili oni, ki so poznali okoliščine bombnega napada, kot naravnost izmišljena.

Zadnji človek, ki je "priznal" sovdeležbo pri tem bombnem napadu, je bil v dotičnem času v neki jetnišnici v Californiji. Njegov jetniški rekord kaže, da je romantično razpoložen in da si rad domišlja vse mogoče stvari.

Približno najbolj značilni slučaj, za katerega je izvedela policija v zadnjem času, ko je pristen zločinec javno priznal svojo krivdo, je bil slučaj Gordon Fawcett Bambyja, ki je pred petimi leti ustrelil dva uradnika tekom nekega napada na neko brooklynsko banko.

Hambyja so iskali po celi državi in več ljudi so prijeli kot osumljene, a so jih morali po par dnevih zopet izpustiti. Nato pa je Hamby, ki je bil aretiran na daljnem zapadu radi neke majhne pregrehe, mirno priznal, da je on ropal banko v Brooklynu ter usmrtil dva uslužbenca. Posledica tega je bila, da je umrl v električnem stolu v Sing Singu.

Težko bi bilo pripisati priznanje Hambyja kakemu drugemu motivu kot nečimurnosti. On se je naravnost postavil s svojim zločinom.

Hamby je zasnoval svoje podjetje z izvanredno kriminalno brisanostjo in natančnostjo ter vzel v najem sobo na drugi strani ceste ter čakal na deževen dan, ko bo na cestah manj ljudi kot ob navadi. Svoj zločin je tudi uspešno izvršil in če bi sam ne priznal, bi mogoče še danes živel, seveda v californijski jetnišnici.

Služaj, v katerem je prišel v odločilnem trenutku na površje človek ter rešil drugega hude obtožbe, se je pripetil v slavni skrivnostni zadevi Oliver Osborne-a.

James O. Osborne, znan odvetnik, je bil obtožen od Rae Tanzer, mlade delavke, da ji je dvoril pod imenom "Oliver Osborne". Deklica ga je tožila radi kršenja zakonske obljube, a odvetnik je nasprotno dvignil kriminalno obtožbo proti tožiteljici in njenim zagovornikom. Rekel je, da ni še nikdar videl Miss Tanzer in da ni še nikdar čul o kakem "Oliver Osborne".

Sredi teh zadreg se je oglasil neki kaznjeneec, po imenu Charles Wax pri James Osborne-u ter izjavil, da je on skrivnostni "Oliver Osborne". Obrazložil je podrobno svojo afero z Miss Tanzer ter nastopil nato kot priča pri obravnavi.

Na vprašanje, kaj je bila glavna značilna poteza tega človeka, so odgovorili skoro vsi, ki so prišli v stik z njim:

— Nečimurnost.

Zrakoplovna nesreča.

Strašna zrakoplovna nesreča na italijanskem letališču. — Prvi vojak je padel iz višine 20 metrov, ostali pa iz višine 200 metrov. — Bili so na mestu mrtvi.

Pred kratkim se je pripetila na letališču v Ciampino, kakor poročajo iz Rima velika nesreča. Iz hangarja je bil potegnjen na prosti baš dograjeni veliki zrakoplov št. 1, da se izvrši z njim prvi poskusni polet. Vreme je bilo precej vetrovno in se je zrakoplov gibal na vse strani. Veter je bil vedno hušji in silen sunek je odtrgal vrvi od zrakoplova, s katerimi je pritrjen. Z vso naglico se je dvignil zrakoplov v zrak. Takrat je bilo v zrakoplovu že devet oseb s tehničnim vodjem Cecionijem. Obdržali so si mir in Cecioni se je hitro zavedel nevarnega položaja, sprejel vodstvo zrakoplova in spravi v tek tri motorje. Pričelo se je manevriranje, da se spravi zrakoplov nazaj v hangar, kar se je tudi po previdnem delovanju v zrakoplovu navzočih oseb uspešno izvršilo. Na zrakoplovu pa so obviseli, ko se je dvignil v zrak, štiri osebe. Gledaleci so s strahom zasledovali, kaj se z njimi zgodi. Prvi je padel na zemljo z višine kakih 20 m vojak Batti. Nezvestnega in pobitega so prenesli takoj v bolnico. Trije drugi pa so obviseli med vrvmi in so padli na tla z višine kakih 200 metrov. Obležali so seveda mrtvi. Ti trije so Giuseppe Denici, Giovanni Barbieri, ta dva sta vojaka, in delavec Aurelio Moreti. Zrakoplov št. 1 je načrtal inženir Nobille, ki je hotel napraviti prvo pot za poskusno nad Neapljem

Ali morejo deli telesa živeti izven njega?

Naše telo pride na svet kot celota in umre kot celota. In ljudje so navajeni smatrati telo za nekaj absolutno nedeljivega. Zdi se nam, da je del telesa, ki ga odsekamo, že mrtev. Tako pojmovanje pa ne odgovorja resnici. Ko človek umre, to še ne pomeni, da je umrlo v njem vse. Nasprotno, večina živcev in organov še živi in le polagoma izumira, ker jim nedostaja hrane in kisika in ker delujejo nanje kot strup nepotrebno ostanki življenja. Da je temu res tako, pričajo poskusi.

Zdravnikom se je posrečilo izrezati iz deteta, ki je umrlo pred 24 urami srce in to srce je utripalo popolnoma normalno na mizi. Tu di pri živah so deli telesa delovali še dolgo potem, ko so bile živali že mrtve. Smrt človeka ali živali pomeni samo zastoj glavnega mehanizma. Polomi se eno kolesce ali en zobec v uri in mehanizem se ustavi, čeprav so mnogi deli še zdravi in delazmožni. Posamni živi v telesu so v ugodnem položaju, da morejo živeti. S svojim življenjem pa omogočajo življenje drugim delom in se tako vzajemno podpirajo. Žlezne celice izločujejo različne snovi, ki so absolutno potrebne za življenje drugih celic in živčevje. Skupno delo teh milijonov posameznih celic predstavlja to, kar imenujemo življenje človeka v vsem njegovem kompliciranem fizičnem ali duševnem nihanju.

Mislite si za hip, da se vam posreči ločiti vse sestavne dele vašega telesa in da jih v naslednjem trenutku znova združite. V trenutku ločitve človek kot individui, kot "človek" preneha biti. V naslednjem trenutku pa bi znova začel živeti. Ta proces lahko primerjamo z urarjem, ki je razdelil uro. Mehanizem ne eksistira več, pač pa so pred njim še vsi zdravi deli. Ko pa kolesčke znova zloži in ura, je mehanizem zopet tu — ura gre. Izven živčevja in celic našega telesa ni torej ničesar "človeškega" in iskanje človekovega bitja po smrti njegovih sestavnih delov je samo fantazija. Drugo vprašanje je delovanje še neznanih življenjskih sil, dokler je telo živo. Dobro preiskušena dejstva govore za to, da te sile obstajajo in prej ali slej jih znanost tudi najde.

Celice našega telesa žive torej svoje življenje, one imajo svojo individualnost in telo predstavlja zanje samo prikladno mesto za življenje. Napravite jim umetno, tako mesto in živele bodo dalje brez telesa, hranile se bodo in množile same zase. Ta važni pojav je deloma že potrjen potom kultiviranja živčevja izven organizma. Znanstveno delovanje na tem polju datira iz zadnjih 20 let.

Principi so tu zelo enostavni, tehnika pa je dokaj komplicirana in težavna. Treba je omogočiti takemu delu organizma življenje. Poskrbeti je treba za hrano, snago in odpor proti bakterijam. Vse to ima živčevje v živem telesu. Zato polagajo sterilno posodo, zalivajo ga s sterilno krvno snovjo in ga izpostavljajo naravni toploti — za dele človeškega in živalskega organizma 38 stopinj. Tako pripravljani deli organizma žive dalje, kakor če bi bili v telesu. Tako je neki učenjak izrezal embriona živčevje, ki je živel od 1. 1913 do 1922. Pomen te metode je ogromen in ni čudno, da je dobil znameniti raziskovalec tega biološkega pojava Karel Nobljo nagrajdo.

in okolico. Tehniški vodja Cecioni, ki je tako spretno preprečil nesrečo, katere se je pričakovala, ko je veter zagrabil zrakoplov, je pravzaprav navaden delavec, ki se je pa s svojo izborno nadarjenostjo povzpelo do mesta tehniškega vodje. Danes ga proslavlja določen svetanjogrebeti eta shr ves italijanski tisk.

Usoda vojnega jetnika.

Prevarani in osleparjeni mož se je hotel maščevati. — Vršilo se je glasovanje, če naj se žensko usmrti ali ne. — Obsodba ni bila "pravomočna". — Glavna razprava.

Kakor poročajo "Izvestija" se bo vrhovno moskovsko sodišče pečalo te dni z zanimivim slučajem smrtnih obsodb in nje izvršitvi po nekem krajevnem vojaškem sovetu. Zgodba je tale: Seljak Vasilij Kukšinov se je po večletnem vojnem ujetništvu vrnil predlansko leto domov v svojo vas in našel tam svoje posestvo popolnoma razkosano in uničeno. Njegova žena, ki se je pred poroko pisala Zajčevna, je za časa mozeve odsonosti živila razkošno z drugimi moškimi na račun posestva in skoro vse zapravila. Kukšinov s tem zeninim postopanjem seveda ni bil zadovoljen in prišlo je med njima do hudih preprirov, ki so končali tako, da se je Zajčeva ločila in se preselila k svojim dvema sestram. Prevarani in osleparjeni mož pa vsega tega še ni mogel pozabiti in koval je naprej načrte, kako bi se maščeval nad Zajčevno. Na Veliko noč lansko leto se mu je za to ponudila ugodna prilika.

Po nalogu sovjetske vlade so morali izbrati komandanta krajevnih vojske in njegovega namestnika. Zbrali so se in volili za komandanta Vasilija Kukšinova, za podkomandanta pa njegovega brata. Ravno v trenutku pa, ko so bile zaključene volitve, je prišla na volišče sestra Zajčevne ter pričela tožiti, da je ta nahujskala nanjo drugo sestro in da postopa sploh tako, da ni mogoče več živeti poleg nje. Pretila ji je baje tudi da jo ubije. Zbrani seljaki, ki so kakor običajno ob volitvah bili pijani in razdraženi, so zahtevali, da se mora Zajčevna odstraniti iz vasi. Kukšinov brat, podkomandant vaške vojske, pa se s tem ni strinjal, ampak zahteval, da se mora Zajčevna pokončati. Komandant Kukšinov je stavil predlog na glasovanje in vprašal: "Kdo je zato, da se Zajčevna pokonča?" Vsi so dvignili roke obenem tudi takoj določili način "pokončanja": "Vstrelj naj se!"

Sklep zbora sta morala izvršiti Kukšinov in njegov brat kot komandant in podkomandant in dobila sta za spremstvo še nekaj vaških vojni obvezancev. Odpravili so se torej k hiši, kjer je stanovala nesrečna Zajčevna in ker je bilo že pozno v noč in je ta že spala, so jo zbudili in pozvali, naj

Knjižnica ruskega carja.

Ruski učenjaki razlikujejo knjižnico ruskega carja Ivana Groznega. — Ta krvoločni car je kupil nekoč nad osemsto dragocenih knjig. — Domneve učenjakov.

Moskovski učenjaki so začeli zadnji čas z velikim zanimanjem raziskovati knjižnico carja Ivana Groznega. Na čelu tega arheološko-znanstvenega dela stoji znameniti ruski arheolog J. Steleekij. Obstoje te knjižnice je ugotovil že pred 1000 leti profesor jurgjevske univerze Dobeljev. V arhivu mesta Perm je našel pisan seznam carskih knjig. Dobeljev tega seznama ni objavil, temveč ga je pozneje nekam založil. Šele leta 1913 je arheolog Steleekij našel v istem arhivu ta seznam. V tem je izbruhnila vojna in v splošni zmedbi se je originalni seznam v Steleekijev popis ponovno izgubil. Zdel pa Steleekij trdi, da kje se nahajajo rokopisi. Tako se širijo okrog knjižnice Ivana Groznega že davno misteriozne tajne. Iz zgodovine je znano, da je Ivan Grozni kupil nekoč na nenavaden način knjižnico z 800 dragocenih knjig, ki so bile že tedaj prava redkost in malone neznane. Prof. Steleekij, ki je dolgo preiskuje skrivnost te knjižnice, je prišel do prepričanja, da se nahaja ta arheološka dragocenost nekeje v podzemskih prostorih Krenlja. Z njim se strinjajo tudi drugi učenjaki in znanstveni krogi Rusije pričakujejo zdelj z veliko napetostjo, kdaj se prične izkopavanje in raziskopavanje pod Krenljem.

gre z njimi. Nič slabega slučaj se je ženska oblekla in jim sledila na cesto. Tu je izročil Kukšinov svojemu bratu puško, katero je prinesel s seboj ter mu ukazal, naj obsojenko ustrelj, kar je ta seveda brez odloga tudi storil. Po izvršeni smrtni obsodbi so odšli v hišo še po luč, da so pogledali, če e Zajčevna res mrtva. Ko so se prepričali, da je mladi Kukšinov dobro zadel, so se vrnili na zborovanje ter javili vojnemu našemu sovetu, da je bila obsodba pravilno in točno izvršena.

Seveda višje sodišče te "obsodbe" ni smatralo pravomočnim in je ni potrdilo, ampak je nasprotno dvignilo obtožbo proti Kukšinovu in njegovemu bratu radi hudodelstva umora in se bo, kakor že omenjeno, vršila tozadnja glavna razprava pred vrhovnim moskovskim sodiščem.

ZA NAKAZILA V AMERIŠKIH DOLARJIH --

IMAMO DIREKTNE ZVEZE, POTOM KATERIH IZPLAČUJEMO DOLARJE POLJUBNIM OSEBAM V JUGOSLAVIJI, ITALIJI, AVSTRIJI IN NEMČIJI.

Ker pa je svezana nabava dolarjev za izplačila v Jugoslaviji z znatnimi stroški, smo bili primorani zvišati pristojbino, ki je sedaj naslednja:

Za izplačila dolarjev brez pogoja: do \$25. po \$1., od \$25. naprej po 4%.

Za izplačila proti predložitvi vidiranega potnega lista: do \$25. po 75 centov, od \$25. naprej po 3%.

Denar, nakazan v Jugoslavijo brez pogoja, se izplača naslovniku takoj ter isti lahko takoj z denarjem razpolaga. Vsi deli tega priporočamo onim, ki pošljejo denar samo za potne stroške, poslužiti se drugega načina ter označiti na nakaznici: Izplačati le proti predložitvi vidiranega potnega lista (posla za Združene države). Ako potem naslovnik nebi mogel predložiti takega potnega lista, se stavi nakazani znesek zopet na razpolago vplačniku.

Pristojbina za izplačila dolarjev v Italiji, Avstriji in Nemčiji znaša do \$25. po 75 centov za nakazilo, od \$25. naprej po 3%, to je po 3 cente od dolarja.

Nakazil za zneske pod \$5. ne moremo prevzeti. Vsi deli ta-mojnih odredb, ne moremo izplačati v Nemčiji nasekrat eni in isti osebi več kot \$20. Znesek za pristojbino nam je poslati obenem z onim, ki naj se izplača.

Povdarjamo pa, da je najbolje in najenostavneje nakazati od takaj dinarje oziroma fire zlati, onim, ki bivajo na deželi daleč od banke ter v menjanju dolarjev niso izkušeni.

Na zahtevo izvršujemo izplačila tudi brzojavno in potom brzojavnega pisma. Stroški za brzojavno pismo (Cable Letter) znašajo \$1., stroški za direktno brzojav (Cable pa: v Jugoslavijo \$5., v Italijo, Avstrijo in Nemčijo \$4.

Vsi oni, ki tega oglasa nebi razumeli, naj nam pišejo za natančno po-jamilo ter pripomočje, v katero državo želi denar poslati.

FRANK KASER STATE BANK

Dogodek ob rakvi.

Blagopokojni je ležal v krsti za zatem kašljati, in se je od dneva do dneva bolj sušil ter mu je ona pomagala z vsem mogočim; gospe sosedice pa so šepetale in čebljale med seboj prav živahno, kakor je vedno običaj v takem slučaju in takih prilikah.

Pravzaprav ni imel možakar, ki je ležal s svojim blaženim nasmehom na mrtvaškem odru, nikdar ničesar dobrega na svetu.

Mnogo neumnosti je storil tekom svojega življenja, največje pa, ko se je oženil z udovo svojega mojstra in prevzel malo strgarsko obrt.

Njegova žena je bila precej let starejša od njega, in dasi ji je manjkalo v čeljustih že precej zob je grizla in pikala strupeno kot kača klopotača. In je bila jako ljubosumna in jako prepirljiva in jako skopka. Povod h kregu je privlekla takorekoč kar za lase, večinoma za lase ubogega moža.

Možu je bilo hudo, da je bil tako neumen, in vse bolj mu je bilo hudo, slednjic je slušal in umrl. Mislil je, da je to v njegovem položaju najboljši in najpametnejši, kar more storiti.

In sedaj je mrtve, veseli se tega in smehlja. Žena pa je vsa tožna in jezna, da nima sedaj nikogar, ki bi lahko grizla in pikala. Da bi bili vsaj otroci. Pa jih ni Bog dal ne v prvem, ne v drugem zakonu — tako sama je bila v svoji veliki tragični jezi. Res, strašno!

"Eh, križ je z moškimi!" je vzdihnila gospa udova.

"Današnji dedci so kot muhe. Ničesar več ne prenese. Nisi se dobro poročena z njim in si se ga komaj privadila, le že in umre... uh, dedci postajajo preleni za lepi zakonski stan... Raje eepajo kot muhe!"

Blagopokojni se je menda zelo veselil svoje žalostne ostale, kajti je bilo videti, da se je še bolj smehljaj.

"Na, ampak nič zato", je šel udovin samogor lepo dalje, "Jožef, lep pogreb ti naredim!... Radi ljudi in njihovih jezikov. Ne bodo jih brusili, češ, tako beraško ga je spravila; takšen pogreb dobiš, da bodo govorili, kako sva se imela rada."

Blagopokojni se je režal. "Mnogo sicer nimam v hranilnici, toda kar je, naj gre v ime nu božjem... vse zastavim, kar bom lahko pogrešala... Tvojo zimsko suknjo, letno obleko, uro... vse zastavim, Jožef, samo da boš zadovoljen z menoj!"

In tako je storila, kakor je rekla. Kar ni imelo posebne vrednosti, vse je odromalo v zastavljalnico, in je za skupljeni denar naročila sijajen pogreb.

Blagopokojni je ležal med go-rečimi voščenkami, dehtečimi rožami in sijajnimi venci in se je smehljajal toliko časti. Udova v črni obleki se s solzami v očeh sprejemala sosedko, ki je prihajala od odličnem številu kropit blagopokojnika.

"Brž je sklenil!" je dejala gospa Dobrotinjska, soproga uradnega sluga.

"Kaj ne? Oh, revež!" je zahtevala udova in kot na komando spustila par lepih solz po licu. "Eh, križ je, križ... Sedaj se pa nikdar več ne omožim, za vse na svetu ne!... Nimam sreče z moškimi, pa je nimam... Komaj sem ga dobila in si mislila, da bo vsaj nekaj časa mir, pa ti leže in umre!"

In se bolj ganljivo je zajokala. "No, no!" jo je potolažila gospa Dobrotinjska. "Kaj hočete, je že tako na svetu. Res je, da je bil dobra duša... takega ne dobite svoj živ dan več, pa si pomagajte! če ga je vzelo, ga je vzelo in ne bo ga več, pa če si se tako belite glavo!"

In udova si je prekušala beliti glavo, pa ni šlo in ni šlo. "Tako rada sva se imela!" je zahtevala. Vse sem mu darovala, karkoli sem brala na njegovih očeh..."

Gospa Dobrotinjska je komaj zatrla nasmeh. In je bila le sreča, da so vstopili v sobo tisti hip g. kramar iz hiše, hišnik, mlekar in uradni sluga ter štiri sosedice... In je gospa udova vsem gospodom pripovedovala zgodbo o boleznih svojega blagopokojnika, ki je prišel lepega dne pokajševati,

zatem kašljati, in se je od dneva do dneva bolj sušil ter mu je ona pomagala z vsem mogočim; gospe sosedice pa so šepetale in čebljale med seboj prav živahno, kakor je vedno običaj v takem slučaju in takih prilikah.

"Z vsem mogočim mu je pomagala," je šepnila ena, "ampak, le da ga spravi še preje pod zemljo!... Ta stari koš je od samega satana!..."

"In kako tuli in trobi," je dodala druga, "še nikoli krokolil bi ji lahko zavidal tak hinvase solze... Saj so samo dela tako!"

"Veste," se je vtaknila še tretja, "nikar naj ne misli, da smo tako neumne in ne vemo kaj je počela s tem revčkom. Če bi kak podčastnik takole trpinčil svoje vojake, bi bili vsi časopisi polni o vojaških točevajstvih, če pa ravna ženska tako s svojim možem se pa nič ne gane."

"Zapreči bi bilo treba tako coprnico," se je vmešala četrta, "Ne rečem dvakrat, da je še ves zelen in črn, če bi ga pogledali bolj natančno, tako ga je vseh nasekala... sedaj pa trobi kot nilski konj, ki ga bočejo vtaknili v kar-nik... Le toliko vam rečem za take ženske bi morali napraviti v parlamentu poseben zakon."

"Prav imate!" se je zjezila prva. "Kaj pa naj počne mlada de-letka, če jim pobere take...? Silo more izpred nosa in jih po-tem pomori." Moških je itak pre-malo na svetu! Ali je treba, da se ena dvakrat poroči... Mlada de-letka naj pa ostanejo zarjavele devičke... Le pomnite, kar vam povem... zdi se mi, da si je vzela druga na piko, pomočnica Štefana!... Ampak jaz ga že pokličem k sebi, se danes, pa mu povem, kaj ga čaka, če vzame to staro škrbuljo... in mu tudi namignem, da ga ima moja Tilka malo rada!... Saj to ni nič sla-bega... in je že tako, da mora! dandanes moškega dregniti v nos, da opazi, kdo ga ima rada!"

Druga sosedica je stopila s tretjo k mrlcu in ga poškopila. "Večni mir in pokoj tvoj duši!" je dejala. "Tvoja žena ti ga tako ni da-la!... Samo pogledjte, kako le-ži... kot blažen!"

"Ali se vam to čudno zdi?" je pristavila druga. "Saj je lahko srečen in blažen, da se je rešil take ženske!"

Ker je pristopila še udova h gospemu, sta umolknila. "Lep mrtvaški oder!" se je slednjic oglasila ena.

"Moj Bog, lep!" je vzdihnila udova. "Kar zmorem!... Saj je tako zadnje, kar še lahko storim za svojega Jožefa!"

"No, veseli bodite, da je pre-stal," je dejala tretja sosedica, "o-kraval itak ne bi nikdar..."

"Oh, ne bi, ne!" je vzdihnila udova. "To kal je imel že v pr-ših, ko sem ga poročila!... Ni-česar mu ne moram očitati, toda Jožef je prejšnje čase nekoliko preveč krolal!... Ne boste mi ver-jeli, kako dolgo sem mu mora-la zlepa prigovarjati, da se je od-vadil pijaci..."

"Zlepa!" je šepnila sosedica so-sedi. "Baje ga je kar z metlo pre-tepla, ako je izpil le vrček pi-va..."

Moški so šli, ženske so pa ostale še nekaj časa in poslušale udovino tarnanje, ki je bilo kazno neuto-lažljivo... On ji je bil vse!... Nikdar več se ne poroči!... In žil-tenje udove je bilo zelo jako.

Tudi sosedice so se poslovile. Ko-maj so obrnile hrbte, je pokazala udova, ki jo je minila jaka tu-ga, za njimi osla z rokami.

"Kar vidi se tej sodrgi," je de-jala, "kako jih peče moj pogreb! Ampak le počakajte, jaz vam že pokazem, še pokale boste od jeze in nevoščljivosti, ko pojedmo za pogrebom... Oh, in to je, kar me zelo, zelo veseli!"

In žena se je menda spomnila, žen, ki bodo pokale od jeze in nevoščljivosti, in se je jako, jako veselo zasmejala in pri tem po-gledala svojega blagopokojnega, ki se je tudi režal z nasmehom enikina.

K. Makusynski.

Zadeva otroškega dela v senatu.

Poroča G. Abbott.

Ali bo amendment k zvezni usta-vi, tikajoč se dela otrok, — dvaj-seti v zgodovini naroda ter peti v teku dvanajstih let, — sprejet v senatu in odobren od potrebne večine držav?

Miss Grace Abbott, načelnica o-troškega urada, ki je imela toliko opravka z dolgim bojem proti iz-koščanju otrok v Združenih dr-žavah, je prepričana, da se bo to zgodilo. Predloga bo prišla pred senat še tekom tekočega tedna in če bo dovoljeno glasovanje, bo tu-di sprejeta. Slehna važna ženska organizacija v tej deželi stoji za to predlogo. Podpora jo tudi Ame-riška delavska federacija. Srednji zapad je baje solidno za predlogo.

Kljub temu, soglasno z Miss Abbott, pa ne bodo prijatelji predloge ničesar smatrali za ugo-tovljeno, dokler ne bo amendment potrjen od potrebnih šest in tri-desetih držav. Opozicija je bila zelo aktivna, tako v kongresu kot izven njega, kljub vsem dokazom, zavzema za primerno otroško-de-la se pretežna večina prebivalstva lavsko zakonodajo.

Kongresno zaslišanje je po-kazalo, — je rekla Miss Abbott, — da obstaja v deželi gotova sku-pina, ki nasprotuje kateremkoli amendmentu k ustavi, neglede na primernost takega amendmenta. Obstaja organizacija, imenovana Sentinels of the Republic, koje predstavljatelji, Louis Coolidge, je prišel pri zaslišanju pred hišnim judicijarnim komitejem. Mr. Coolidge je izjavil, da je proti vsake-mu amendmentu k ustavi, z izje-mo prvih dvanajstih ali mogoče trinajstega. Očividno se je bal, da bodo vse sile krajevnih vlad ko-nečno koncentrirane v Washing-tonu.

Brez dvoma je še dosti dru-gih, ki mislijo kot on, čeprav jih ni dosti prišlo v Washington, da intrigujejo v Kapitalu ali da pri-čajo proti amendmentu. Prepriča-na sem, da so to popolnoma odkritostni ljudje, ki žive v zmoti, da bo ta odredba škodila pravi-cam posameznih držav in pravi-cam posameznikov.

Ali obstaja kaka nevarnost, da bi se to res zgodilo? — je vprašal poročevalec Miss Abbott.

Niti najmanjša. V prvi vrsti je amendment dovoljevalen, ne pa zahtevan. Ne pravi, da mora kongres sprejeti postavke, ki ure-jujejo ali prepovedujejo delo o-trok do starosti osemnajstih let. Uveljavlja enostavno, da kongres lahko sprejme take postavke. Kon-gresu daje popolno prostost, da modifikira ali odpravi svojo za-konodajo glede dela otrok ob ka-teremkoli času.

Ali bi ne bila potrebna za to velika sila inspektorjev?

Tega nismo iznašli tekom do-be, ko je bila veljavna zadnja po-stava glede dela otrok, katero je poznaje najvišje sodišče Zdru-ženih držav proglasilo za neustavno. Nikomur ni treba biti v negotovem glede tega, kar se bo zgodilo, kaj-ti rekord je tukaj ter ga lahko vsakdo čita. Mi nikakor nismo uničili krajevne inicijative, ko smo se lotili dela otrok. Zgodilo se ne-ka ravno nasprotnega.

Prva stvar, katero smo storili po uveljavljeno postavke je bila sklicati konferenco uradnikov, ko-jih naloga je bila izvesti postavke glede dela otrok v posameznih dr-žavah. Nekatere države so imele zelo dobre postavke v tem pogledu in nekatere slabe, a vse te postavke se so-tikale, na ta ali oni način, reguliranja dela otrok. Na tej kon-ferenci smo odkritosrčno razpravljali o tem problemu in posledica tega je bila, da so uradniki vseh držav, z izjemo ene, izjavili, da bodo izvedli zvezno postavko v tem oziru brezplačno. Edina izjema je bila North Carolina, koje postavke niso dajale ob onem času držav-nikom delavskim nadzornikom pravice stopiti v tovarne. Ta po-stava je bila od takrat naprej a-mendirana.

Imeli smo potujočo skupino inspektorjev, katere smo koncen-trirali tam, kjer so jih najbolj po-trebovali. V večini držav je bil

zvezni minimum vzdržan brez pri-tika zvezne vlade. Tekom let 1917 in 1918 smo izdali nekoliko manj kot \$112,000 za izvedenje postavke glede dela otrok. V tret-jem letu smo naprosili za \$164,000 a smo dobili \$125,000. Te denar bi bili porabili, če bi bila ostala postavka pravomočna.

Opozicija proti amendmen-tu pa ne prihaja izključno le iz vrst onih, ki se boje nadvlade v Washingtonu ali ki se boje, da bo treba cele armade inspektorjev, kaj ne?

Miss Abbott je odločno zanikala to vprašanje.

Glavna opozicija prihaja iz vrst onih, ki imajo materialne dobičke od dela otrok, — se je glasil odgovor. — Nekateri se se-veda poslužujejo ustavnih argu-mentov. Neki odvetnik iz Phila-delphije, ki je nastopil kot pri-čatelj, je obsojal amendment kot o-mejevanje krajevne samovlade, a tekom zaslišanja je prišlo na dan, da je nastopil po naročilu Penn-sylvania Manufacturers' Associa-tion, ki nasprotuje amendmentu iz povsem praktičnih ne po teo-retičnih razlogov.

Nadaljni vir opozicije je ob-stajal iz južnih tekstilnih izdela-valcev, ko jih zastopnik pred ju-dicijarnim komitejem poslanske zbornice je bil David Clark, ured-nik Southern Textile Bulletin. Clark je načeloval skupini indus-trijalcev, ki so spravili skupaj potrebni denar, da se spravi pred sodišče poskusne slučaje, ki so i-meli za posledico, da sta bili pro-glašeni kot proti-ustavni dve prvi zvezni postavki, tikajoči se dela otrok. Nadaljni nasprotnik je bil Gray Silver, ki je nastopil za Ame-rican Farm Bureau Federation ter izjavil, da zastopa nazore velike večine farmerjev.

Ali bi se zavzemali za zvezno postavko glede otroškega dela, ki bi se tikala tudi dela na farmah?

Ne vsprico sedaj obstoječih razmer, — je odvrnila Miss Abbott. Nekateri kritiki amendmenta so trdili, da hočemo prepovedati za-poslenje otrok pod osemnajstimi leti celo na malih farmah. To je nesmisel. Prepričana pa sem, da bi moral amendment vključevati tudi delo otrok na farmah. Mi ne vemo niti malo, kakšni bodo razvoji v prihodnjih stotih letih. Če bo postalo farmerstvo prava-časta industrija, katero se bo iz-vajalo v velikem obsegu, bo seve-da tudi treba zavaroovati otroke. Prepričana sem, da bi moral a-mendment vsebovati zadosti do-ločb, ki bi krile vse potrebe.

Izvedeli smo, da je tekstilna industrija najhujši grešnik z o-zirom na delo otrok, — je rekel poročevalec. — Ali nasprotujejo vsi tekstilni izdelovalci amend-mentu glede dela otrok?

Ne, — je odvrnila Miss Abbott. — Prepričana sem, da so najbolj napredni med njimi za ta amendment. Delo otrok se pona-vadi tiče delodajalec, ki nima na razpolago zadostnega kapitala ali ki ni uspešen v svojem poslu. O-troke se rabi pri delu, ker je njih delo, vsaj začasno, cenejše kot pa delo odraslih. To pa je mogoče

opraviči z boljšo organizacijo in ečina inteligentnih delodajalcev je to tudi že storila.

Ali bi ne bilo delo otrok v teku časa izločeno vsled narav-nega razvoja industrije, ne da bi bilo treba zvezne postavke za to?

Mogoče, — je odvrnila Miss Abbott, — a mi imamo opravka z veliko nevednostjo, konservatiz-mom in tradicijo. Med leti 1920 in 1924 se je število otroških delav-cev dejanski pomnožilo, soglasno s statistikami, katere je nabral Otroški urad v 35 industrijalnih mestih, vključno mesto New York.

Pa kaj za to, če bi se zlo samo od sebe pozdravilo v eni generaciji ali v desetih ali petnajstih letih, kar pa je malo verjetno? V desetih ali petnajstih letih bo zrasla cela generacija otrok. Zavleči uveljav-ljenje zveznega minima ne pome-nja nič drugega kot obsoditi ene-krasne zločinca dvajsetimi ame-riškimi otroci na trpljenje, na bo-

Novice iz Slovenije.

Smrtna kosa.

Na velikonočno nedeljo je po-dolgi boleznii v visoki starosti 80 let preminula v ljubljani na Sta-rem trgu št. 19 Ljudmila Millitz, rojena Šmajdek, hišna posestnica, vdova po že pred davnimi leti u-mrlem prvem ljubljanskem tiskar-narju Rudolfu Millitzu. Ime Mil-litz je tesno zvezano z zgodovino slovenskega tiskarstva, saj je bila Millitzeva tiskarna na Starem tr-gu prva tiskarna med Slovenci. Po prerani smrti svojega soproga je pokojnica večje in z vso vne-movila tiskarno sama ter je z ne-umornim in vztrajnim delom vzle-n nastopajoči konkurenci obdržala svoje podjetje na lepi višini. Pod imenom "Zvezna tiskarna" v la-sti "Jadranske banke" obstoja ta nad 100 let stara tiskarna še dan-es.

Na velikonočni ponedeljek zju-traj je preminul v 69. letu svoje starosti Pavel Skale, ravnatelj ljubljanske mestne klavnice v po-koju. Po končanih študijah je na-stopil najpoprej službo okrajnega živnozdravnika v Črnomlju, od-tod se je že leta 1882. preselil v Ljubljano, bil sprejet isto leto v magistratsko službo ter je v tej vztrajal kot mestni živnozdrav-nik in ravnatelj klavnice do leta 1923. Pokojnik je bil iskren, od-krit značaj, tip starega, napredne-ga ljubljane. On šteje med najstarejše člane Sokola, ki ga ima že nad 50 let vpisanega v svo-jem članskem seznamu. Od l. 1886 dalje, dokler ga ni podrla bolezen, je deloval pri Sokolu kot blagaj-nik. Ostal je zvest do konca na-predni zastavi, pod katero so se ob njegovi smrti v Ljubljano zbira-li vsi narodno zavedni sinovi.

Zločin na Rožniku.

V gozdu na prijaznem Rožniku pri Ljubljani se je zgodil na ve-likonočno nedeljo zjutraj zločin, ki priča o neverjetni podvigovosti. Dvajsetletni delavec Slavko Zvijerac, doma iz Stare Črniške v Sloveniji, stanujoč v Rožni do-lini, je odšel v nedeljo zjutraj na sprehod proti Rožniku. Spotoma se je ustavil v znani gostilni pri Čadu, kjer je zaužil čaj in krenil potem naprej v gozd. V gostilni vrh Rožnika se je nahajala isto-časno večja moška družba: 20-letni Rudolf Tršinar, delavec v se-menski trgovini Sever v Wolfovi ulici, poklicni gasilec Ludovik Fortuna ter delavec Jontes in Lu-belj. Po očividno prepiti noči so se gopdi zjutraj po gozdu in zavili okoli 5. v gostilno pri cerkvici. Tam so pričeli znova popivati in so se obnašali zelo surovo in vsil-jivo. Ob 8. so se odpravili nazaj proti Podrožniku, kjer so srečali ob pol 9. pod malim hišico, ki čepi na rebri med Čadom in cerkvijo, Zvijerac. Popeval je neko hrva-tsko pesmico, kar pa pijani družbi očividno ni bilo všeč in so zato zahtevali, naj preneha peti. Zvijerac se seveda ni zmenil za vinjeno družbo in je mirno popeval dalje. To je Tršinarja tako razkačilo, da je skočil k mladeniču in se pričel ruvati z njim. Pomagala mu je pri tem seveda še ostala družba, ki je presenečena obdelavala s pestmi. Naenkrat pa je Zvijerac bolesto-nejknil. Tršinar je med pretepom segel v žep, odprl nož in ga zasa-dil Zvijercu v desno stran prsi tik pod prsno bradavico. Polbesni-li lapadaleci so nato zbežali. Zvijerac je imel še toliko moči, da je na-pravil par korakov po gozdni po-ti, naker se je zgrudil kraj ceste na tla. Iz rane mu je bruhala kri in na ustih so se mu pojavile kr-vave pene. Imel je namreč globo-ko ranjena pljuča. Tršinar, ki se je zavedel svojega surovega de-ja-nja, je stekel z odprtim nožem v dolino. Tam je naletel na stražni-ka, ki ga je privabilo divje vpetje napadalec. Brzo je razorožil na-silneža, ki se je hotel braniti s si-lo. Aretiranec je pritekel nato na pomoč Fortuna, ki ga je hotel o-prostiti. Šele po daljšem ruvanju se je stražnik posrežilo ukrotiti oba in ju vkleniti. Priče dogodka, prebivalci gostilne in male hišice so medtem prenesli ranjenca v dolino. Hitro je bil zaprežen voz, ki ga je dal na razpolago restav-rater Čad, in ranjenec je bil pre-pejtan v splošno bolnico.

lezni in pomanjkanje vzgoje, ka-terno delo otrok nprizheko proiz-vede.

Kretanje parnikov - Shipping News

15. maja: Albert Ballin, Cherbourg in Ham-burg; Stuttgart, Bremen.
16. maja: Pres. Roosevelt, Bremen.
17. maja: Majestic, Cherbourg.
21. maja: France, Havre.
22. maja: Lapland, Cherbourg.
24. maja: Leviathan, Cherbourg; Olympic, — Cherbourg; Tyrhenia, Cherbourg; Co-lombo, Genoa.
27. maja: Reliance, Cherbourg; Hamburg; York, Bremen.
28. maja: Aquitania, Cherbourg.
30. maja: America, Genoa.
31. maja: Homeric, Cherbourg; Conte Verde, Genoa; Pres. Harding, Cherbourg; Orca, Cherbourg; Veendam, Bologne;
3. junija: Cleveland, Cherbourg in Hamburg.
4. junija: Herengaria, Cherbourg; Rochambeau, Havre.
5. junija: Belgeland, Cherbourg; Mongolia, — Cherbourg.
7. junija: Majestic, Cherbourg; La Savoie, Havre; Orbita, Cherbourg; Hamburg; Geo. Washington, Cherbourg; Bremen.

10. junija: Resolute, Cherbourg in Hamburg; Pittsburgh, Cherbourg; Luetzow, Bre-men.
11. junija: Paris, Havre; Mauretania, Cher-bourg.
12. junija: Columbus, Bremen.
14. junija: Leviathan, Cherbourg; Olympic, — Cherbourg.
16. junija: America, Bremen.
17. junija: Duilio, Genoa.
18. junija: France, Havre; Aquitania, Cher-bourg.
19. junija: Lapland, Cherbourg; Stuttgart, Bre-men.
21. junija: Chicago, Havre; Homeric, Cherbourg; Saxonia, Cherbourg; Orca, Cherbourg, Hamburg.
24. junija: Pres. Wilson, Trst; Pres. Harding, Bremen; Canopic, Cherbourg; Bremen, Bremen.
25. junija: Herengaria, Cherbourg; Taormina, Genoa.
26. junija: Zealand, Cherbourg.
28. junija: Majestic, Cherbourg; Lafayette, Hav-re; Conte Rosso v Genoa.

HOLLAND AMERICA LINE
Kratka in direktna črta preko Rotterdam za iz vseh strani JUGOSLAVIJE
Nedeljska odplutja. Največje udobnosti.
Mi vam bomo preskrbeli potrebne listine (affidavit za vzdrževanje). Naši uradniki se brigajo za vse ter vse urede za potnika, dokler ne dospe na določeno mesto.
Cene in seznam odplutve se poš-lje vsakomur na zahtevo.
Za prostore na parnikih in vse po-drobnosti pišite lokalnemu agentu ali pa na
HOLLAND AMERICA LINE
24 State Street New York

HITRO POTOVANJE
V INIZ
JUGOSLAVIJE
WHITE STAR LINE
New York — Cherbourg
Majestic 17. maja; 7. junija; 28. junija
(Največji parnik na svetu.)
Olympic 24. maja; 14. junija; 5. julija
Homeric 31. maja; 21. junija; 12. julija
AMERICAN LINE
WHITE STAR LINE
New York — Cherbourg — Hamburg
Canopic 20. maja; Mongolia 5. junija
Pittsburgh 10. junija; Minnekahda 3. juli.
(3. razred)
RED STAR LINE
New York — Cherbourg — Antwerpen
Zeeland 29. maja; 26. junija
New York — Plymouth — Cherbourg
Lapland 24. maja; 21. junija
Belgeland 7. junija; 5. julija
Dobra hrana. Zaprti prostori. Velika javna bralnica. Oglase se pri lokal-nem agentu ali pri PASSENGER DEPT. No. 1. Broadway New York.

POZDRAVI IZ NEW YORKA.

Predno se podam proti stari do-movini s parnikom "Paris", po-zdravljam še enkrat mojo ženo in vse prijatelje v Sheboygan, Wis., posebno pa one, ki se me spremili na kolodvor. Na svidenje! — Leo Zorke, na potu v Vransko.

Predno se podam proti stari do-movini s parnikom "Paris", po-zdravljam še enkrat vse prijatelje in znance šrom Združenih držav, posebno pa one v Sheboyganu, Wis., ki so me spremili na kolo-dvor; najlepše pozdrave tudi članom društva "Nada". — Janez Zoran, Toplice pri Šmarjeti.

Na obali Atlantika pozdravlja-va še enkrat vse najine prijatelje in znanec v Ameriki, posebno pa družino najinega boardingbassa, družino Janeza Gerden v Shebo-ygan, Wis., ter bratrance, Jožeta, Alezija in Jurija Gerden v Del-montu. Pa. Z Bogem in na veselo svidenje! — Ludvik in Ignacij Gerden.

Rad bi izvedel za naslov FRAN-CETA FINK. Poprej je stano-val v Forest City, Pa., sedaj pa ne vem, kje se nahaja. Prosim za njegov naslov, ker bi se rad z njim pomenil. Naslov naj po-šlje na: Franc Stravič, Dolga-vas pri Kočevju, Slovenija, Ju-goslavija, ali pa na: A. Stravič, 345 Chauncey St., Brooklyn, New York. (14-15-5)

Kje sta moj oče JURIJ PIRC in brat JOŽE PIRC? Doma sta iz Velikih Maline. Zadnji naslov je bil Route 3, Box 62, Shebo-ygan, Wis. Prosim cenjene roj-ke, če kdo kaj ve, da mi poroča, ali naj še pa sama oglasita — Helena Kie, Petrinjska ulica br. 69, Zagreb, Jugoslavija. (13-14-5)

NAPRODAJ VILA
3nadstropna, 12 sob, več shramb in verand, najnovješe opremljena z vodovodom in elektriko, parketi in hodniki ter kopalnica iz kame-nih plošč, gospodarska poslopja, velik cvetni park, zeleni in sadni vrt ter pol joha njiva, vse v enem kosu. Cena \$10.000,00, pred vojno vredno okrog stotice kron. Proda se radi družinskih razmer. Kdor ima resno voljo kupiti, naj piše na Vila Celje, c/o Glas Naroda, 32 Cortlandt St., New York, N. Y. (13-14-5)

SANTAL MIDY
PREHLJAD MEHURJA
SAN-Y-KIT
Moški! Zaščitite se Proti nalezljivi
Napavite si najboljšo zaščito PREPRAVA ZA MOŠKE Velika tuba \$2. Kit (s) \$1. Velikarski ali San-Y-Kit Dept. B 92 Beekman St., New York Pišite za okrajnico.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

KDOR je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je natančno poučen o potnih listih, prtljaji in drugih stvareh. Pojasnila, ki vam jih samoremo dati vsled naše dolgotrajne izkušnje, vam bodo gotovo v korist; tudi pri-poročamo vedno le prvovrstne pa-riške, ki imajo kabine tudi v III. raz-redu.

Tudi oni ki še niso ameriški dr-žavlani, morejo potovati v stari kraj na obisk, toda potrebno je, da se po-vrneto tekem šestih mesecev in so pripuščeni brez vsake neprilike v to deželo.

Kako dobiti svoje iz stare-ga kraja.

Kdor želi dobiti sorodnika ali svojca iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Nadaljni pri-seljenec iz Jugoslavije bodo pripuščeni sem zoret po 1. juliju 1924. Prodajamo vozne liste za vse proge; tudi preko Trsta zamerjajo Jugoslo-vani sedaj potovati.

Ako želi keuo naročiti vozni list iz Jugoslavije v CANADO naj nam piše za pojasnila.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St., New York
Glavne zastopstvo Jadranske banke.

Prav vsakdo—

kdor kaj išče; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da ima je šudovit uspeh —

mali oglasi
v "Glas Naroda".

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in s-brtnike, pri katerih kupu-jete ali naročate in ste n-njih potrebo sadovoljaj, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste ustregli vsem

Upravi "Glas Naroda"